

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2025 m. gruodžio 4 d., Nr. 25–184AR

Kopija:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai
Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministerijos

DĖL SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO ĮSAKYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ ĮDARBINIMO KVOTOS 2026 METAMS PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK) susipažino su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ministerija) parengtu ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai pateiktu derinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo „Dėl užsieniečių įdarbinimo kvotos 2026 metams patvirtinimo“ projektu Nr. 25–18242 (toliau – Projektas).

Atsižvelgdama į 2025 m. nustatytą 24 830 dydžio užsieniečių iš trečiųjų šalių įdarbinimo kvotą, LVK pažymi, kad šis skaičius akivaizdžiai neatitiko realių darbo rinkos poreikių, nes kvota *de facto* buvo išnaudota dar 2025 m. spalio viduryje. Atkreiptinas dėmesys, kad 2026 m. siūloma kvota – 24 706 – yra ne tik ne didesnė už 2025 m. patvirtintą, bet faktiškai įtvirtintų šiomet pasireiškusį disbalansą tarp kvotos dydžio ir ekonomikos poreikių. Atsižvelgiant į 2025 m. kvotos išnaudojimo tempą, akivaizdu, kad analogiškas skaičius kitais metais vėl būtų pasiektas gerokai anksčiau nei kalendorinių metų pabaiga, o tai reikštų periodiškai pasikartojančią „kvotos sieną“, stabdančią verslo plėtrą ir sutrikdančią darbo rinkos stabilumą.

Svarbu pabrėžti, kad kvotos išnaudojimo statistika ne visais atvejais atspindi tikrąjį darbo rinkos poreikį, nes ji reikšmingai veikia ne tik ekonominės sąlygos, bet ir procedūrinės kliūtys. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, sunkvežimių vairuotojai 2025 m. išnaudojo 57 proc. visos kvotos. Vis dėlto šis skaičius galėjo būti ženkliai didesnis, jei būtų užtikrinta efektyvi išorės paslaugų teikėjų (toliau – IPT) veikla, sklandžiai veikianti vizitų rezervavimo sistema ir išspręstas eilių klausimas.

Užsieniečių darbo jėgos poreikis Lietuvoje kyla ne iš pavienių sektorių ambicijų, o iš ilgalaikių struktūrinių tendencijų: darbingo amžiaus gyventojų mažėjimo, kvalifikuotų darbuotojų trūkumo ir augančių ekonomikos segmentų, kurių plėtra remiasi stabilia darbo jėgos pasiūla. Vietinė darbo rinka kai kuriose profesijose nepajėgia patenkinti paklausos net ir esant augančiam darbo užmokesčiui, investicijoms į mokymą ar perkvalifikavimą, nes tam reikalingas laikas, o demografinė bazė siaurėja. Dėl to užsieniečių įdarbinimas tampa būtina sąlyga užtikrinti ekonomikos tęstinumą, eksporto pajėgumus ir investicijų pritraukimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad visgi itin didelį darbuotojų trūkumą fiksuoja transporto ir logistikos sektorius, kuris yra viena svarbiausių Lietuvos eksporto ekonomikos atramų ir užtikrina visos šalies tiekimo grandinių funkcionavimą. Transporto sektoriaus poreikį užsieniečių darbo jėgai lemia ne momentinis paklausos šuolis, o ilgalaikės ir visoje Europoje matomos struktūrinės tendencijos.

Tarptautinės kelių transporto sąjungos (IRU) duomenimis, Europoje šiuo metu trūksta apie 500 tūkstančių vairuotojų. Galimybės pritraukti vairuotojus iš trečiųjų šalių yra vienas iš esminių vežėjų konkurencingumą lemiančių veiksnių, o kvotos išsekimas metų eigoje šį konkurencingumą tiesiogiai silpnina.

Būtina akcentuoti, kad užsieniečių įdarbinimas tiesiogiai prisideda prie valstybės ekonominių tikslų: didina BVP, eksporto apimtį ir mokesčių surinkimą. Darbuotojų trūkumas reiškia ne tik neįgyvendintas verslo plėtros galimybes, bet ir prarastas valstybės biudžeto pajamas, nes nesukurta pridėtinė vertė ir nesumokėti mokesčiai niekuo nekompensuojami. Priešingai, užtikrinant pakankamą darbuotojų pasiūlą, išlaikomas įmonių pajėgumas Lietuvoje, stabilizuojamos tiekimo grandinės, auga investicijos į technologijas, o vietinėms darbo vietoms sudaromos tvirtesnės prielaidos išlikti ir kurti didesnę vertę.

Atsižvelgiant į tai, kad 2025 m. kvota buvo išnaudota dar spalio viduryje, prašome 2026 metams nustatyti didesnę, realias ekonomikos sąlygas atitinkančią užsieniečių įdarbinimo kvotą – ne mažesnę kaip 30 tūkst. Kartu tikimės, kad kvotai išsekus bus inicijuojamos atsakingų institucijų ir verslo organizacijų konsultacijos dėl papildomų kvotos vienetų skyrimo, nes svarbu užtikrinti, kad darbo jėgos reguliavimas veiktų kaip valstybės konkurencingumą stiprinantis, o ne jį ribojantis instrumentas.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė